

# Spis treści

Wstęp | 7

## Rozdział 1

Miejsce geopolityki w badaniach stosunków międzynarodowych | 13

1.1. O potrzebie realizmu krytycznego w geopolityce | 17

1.2. Od geografii do geopolityki | 23

1.3. Ewolucja myślenia geopolitycznego | 48

1.3.1. Okres intuicyjny | 49

1.3.2. Okres klasyczny | 50

1.3.3. Geostrategia | 64

1.4. Wybrane perspektywy myślenia geopolitycznego | 71

1.4.1. Perspektywa cywilizacyjna | 72

1.4.2. Religia a geopolityka | 84

1.4.3. Perspektywa ideologiczna | 89

1.4.4. Perspektywa marksistowska | 101

1.4.5. Perspektywa geopolityki krytycznej | 112

1.4.6. Perspektywa sieciowa | 119

1.4.7. Perspektywa informacyjna | 130

1.4.8. Perspektywa geoeconomiczna | 144

## Rozdział 2

Procesy globalizacji w rozwoju bytu społecznego | 155

2.1. Dylematy definicyjne | 157

2.2. Historyczny wymiar procesów globalizacji | 161

2.3. Czynniki rozwoju współczesnej globalizacji | 188

2.3.1. Zmiany technologiczne | 189

2.3.2. Rywalizacja geopolityczna | 190

2.3.3. Aspekt geoeconomiczny | 193

2.3.4. Czynniki geokulturowe | 196

2.4. Gospodarcza matryca współczesnej globalizacji | 197

2.4.1. Korporacje transnarodowe | 197

2.4.2. Regionalizacja | 203

2.4.3. Finansjeryzacja | 205

2.5. Strukturalne elementy władzy globalizacji | 210

2.6. Ideologia w rozwoju globalizacji | 225

2.7. Depolityzacja | 236

2.8. Władza globalizacji jako władza narracji | 244

2.9. Instrumentalizacja kultury w rozwoju globalizacji | 250

2.10. Krytyczne reakcje na rozwój neoliberalnej globalizacji | 263

Rozdział 3

System międzynarodowy w warunkach bifurkacji | 271

3.1. Istota bifurkacji systemu międzynarodowego | 273

3.2. Procesy obrony hegemonii | 283

3.3. Procesy kontrhegemoniczne | 288

3.4. Nowe wymiary rywalizacji geoeconomicznej | 319

Zakończenie | 333

Bibliografia | 339

Wykaz rysunków i tabel | 380

Indeks nazwisk | 381

Streszczenia | 391